Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű, az intézmények semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért

►**B**

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2011. június 24.)

a kézi mosogatószerek uniós ökocímkéjének odaítélésére vonatkozó ökológiai kritériumok megállapításáról

(az értesítés a C(2011) 4448. számú dokumentummal történt)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2011/382/EU)

(HL L 169., 2011.6.29., 40. o.)

Módosította:

		Hivatalos Lap		
		Szám	Oldal	Dátum
►**M1**	A Bizottság határozata 2014/313/EE (2014. május 28.)	L 164	74	2014.6.3.
►**M2**	A Bizottság (EU) 2015/345 határozata (2015. március 2.)	L 60	39	2015.3.4.

▼B

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2011. június 24.)

a kézi mosogatószerek uniós ökocímkéjének odaítélésére vonatkozó ökológiai kritériumok megállapításáról

(az értesítés a C(2011) 4448. számú dokumentummal történt)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2011/382/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az uniós ökocímkéről szóló, 2009. november 25-i 66/2010/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 8. cikke (2) bekezdésére,

az Európai Unió ökocímkézésért felelős bizottságával folytatott konzultációt követően,

mivel:

(1) A 66/2010/EK rendelet értelmében uniós ökocímkére érdemesek azok a termékek, amelyek teljes életciklusukat tekintve csak kismértékben károsítják a környezetet.

(2) A 66/2010/EK rendelet értelmében az uniós ökocímke odaítélésének konkrét kritériumait termékcsoportonként kell megállapítani.

(3) A 2005/342/EK bizottsági határozat [2] a kézi mosogatószerek vonatkozásában megállapítja az odaítélés ökológiai kritériumait, valamint a kapcsolódó értékelési és ellenőrzési követelményeket, amelyek 2011. június 30-ig érvényesek.

(4) A műszaki haladás fényében a szóban forgó kritériumok további felülvizsgálatára került sor. Az új kritériumoknak és a kapcsolódó értékelési és ellenőrzési követelményeknek e határozat elfogadásának időpontjától számítva négy évig célszerű érvényben maradniuk.

(5) Az egyértelműség érdekében indokolt a 2005/342/EK határozat helyett újat elfogadni.

(6) Annak érdekében, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a módosított kritériumokhoz és követelményekhez igazodó termékváltoztatások végrehajtására, átmeneti időszakot szükséges biztosítani azon gyártók számára, akiknek termékei korábban a 2005/342/EK határozatban előírt kritériumok alapján megkapták a kézi mosogatószerekre vonatkozó ökocímkét. Lehetővé kell tenni, hogy a gyártók a 2005/342/EK határozat hatályának lejártáig akár az említett határozatban, akár az e határozatban előírt követelmények alapján benyújthassák kérelmeiket.

[1] HL L 27., 2010.1.30., 1. o.
[2] HL L 115., 2005.5.4., 9. o.

▼B

(7) Az ebben a határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a 66/2010/EK rendelet 16. cikke alapján létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A „kézi mosogatószerek” termékcsoportba az edények, kerámiaedények, evőeszközök, fazekak, lábasok, egyéb konyhai eszközök stb. kézi mosogatására szánt tisztítószerek tartoznak.

A termékcsoport a háztartási és az ipari felhasználású termékeket egyaránt magában foglalja. A termékcsoportba tartozó termékek vegyi anyagokból álló keverékek, a gyártó által külön hozzáadott mikroorganizmusokat nem tartalmazhatnak.

2. cikk

E határozat alkalmazásában:

1. „anyag”: természetes állapotban előforduló vagy gyártási folyamatból származó kémiai elemek és vegyületeik összessége, amely a termékek stabilitásának megőrzéséhez szükséges adalékanyagot és az alkalmazott folyamatból származó szennyező anyagot is tartalmazhat, de amelynek nem képezi részét olyan oldószer, amely az anyag stabilitásának befolyásolása vagy összetételének megváltoztatása nélkül elkülöníthető.

2. „termék (vagy keverék)”: reakcióba nem lépő két vagy több anyag oldata vagy keveréke.

3. cikk

A termék abban az esetben látható el a 66/2010/EK rendelet szerinti uniós ökocímkével, ha az e határozat 1. cikkében meghatározott „kézi mosogatószerek” termékcsoportba tartozik, és megfelel az e határozat mellékletében megállapított ökológiai kritériumoknak és a kapcsolódó értékelési és ellenőrzési követelményeknek.

▼M2

4. cikk

A „kézi mosogatószerek” termékcsoportra vonatkozó ökológiai kritériumok, valamint az ezekhez kapcsolódó értékelési és ellenőrzési követelmények 2016. december 31-ig érvényesek.

▼B

5. cikk

A „kézi mosogatószerek” termékcsoporthoz adminisztratív célból rendelt kódszám: „019”.

6. cikk

A 2005/342/EK határozat hatályát veszti.

▼B

7. cikk

(1) A 6. cikkben foglaltaktól eltérve a „kézi mosogatószerek” termékcsoportba tartozó termékekre vonatkozóan az e határozat elfogadásának időpontja előtt benyújtott ökocímke-kérelmeket a 2005/342/EK határozatban megállapított feltételek szerint kell elbírálni.

(2) A „kézi mosogatószerek” termékcsoportba tartozó termékekre vonatkozóan az e határozat elfogadását követően, de még 2011. június 30. előtt benyújtott ökocímke-kérelmek elbírálásához a 2005/342/EK határozat és e határozat kritériumai egyaránt alapul vehetők. Ezeket a kérelmeket az azok alapjául szolgáló kritériumok szerint kell elbírálni.

(3) A 2005/342/EK határozatban megállapított kritériumok szerint elbírált kérelem alapján odaítélt ökocímke ezen határozat elfogadásának dátumától számítva 12 hónapig használható.

8. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

▼B

MELLÉKLET

KERETSZABÁLYOK

A kritériumok megállapításának célja

E kritériumok különösen azon termékek támogatására hivatottak, amelyek a vízi ökoszisztémába csak korlátozott mennyiségű mérgező, illetve egyéb módon szennyező anyagot juttatnak, csökkentik vagy megelőzik a veszélyes anyagok használatával kapcsolatos környezeti, illetve egészségi kockázatokat, minimális mennyiségű csomagolási hulladékot képeznek, valamint amelyek a termék hatékony felhasználását segítő információkkal látják el a fogyasztókat és a lehető legnagyobb mértékben mérséklik a környezetre gyakorolt hatást.

KRITÉRIUMOK

1. Vízi szervezetekre gyakorolt mérgező hatás

2. A felületaktív anyagok biológiai lebonthatósága

3. Tilalom vagy korlátozás hatálya alá eső anyagok és keverékek

4. Illatanyagok

5. Maró hatás

6. Csomagolási követelmények

7. Használatra való alkalmasság

8. Használati útmutató

9. Az uniós ökocímkén feltüntetett információk

Értékelési és ellenőrzési követelmények

a) Követelmények

A konkrét értékelési és ellenőrzési követelmények kritériumonként vannak megadva.

Amennyiben a kérelmezőnek a kritériumoknak való megfelelést tanúsító nyilatkozatokat, dokumentációt, elemzéseket, vizsgálati jegyzőkönyveket vagy egyéb bizonyítékokat kell benyújtania, akkor ezt úgy kell érteni, hogy azok származhatnak a kérelmezőtől és/vagy beszállítójától (beszállítóitól) és/vagy adott esetben az ő beszállítójától (beszállítóitól) és így tovább.

A vizsgálatokat lehetőség szerint olyan laboratóriumoknak kell elvégezniük, amelyek megfelelnek az EN ISO 17025 szabványnak vagy azzal egyenértékű általános követelményeknek.

Adott esetben az egyes kritériumoknál megadott vizsgálati módszerektől eltérő vizsgálati módszerek is alkalmazhatók, ha a kérelmet elbíráló, illetékes testület elfogadja azok egyenértékűségét.

Az I. függelék a mosó- és tisztítószer-összetevők adatbázisára (DID-jegyzék) való hivatkozásokat tartalmaz, amely a mosószer-készítményekben leggyakrabban használt összetevőket ismerteti. Ez a jegyzék szolgál alapul a kritikus hígítási térfogat értékének kiszámításához és az összetevők biológiai lebonthatóságának értékeléséhez. A DID-jegyzékben nem szereplő anyagok tekintetében útmutatást adunk a szükséges értékek kiszámításához vagy extrapolálásához. A DID-jegyzék naprakész változata a Bizottság uniós ökocímkével foglalkozó weboldalán, illetve az egyes illetékes testületek internetes oldalain érhető el.

▼B

Adott esetben az illetékes testületek igazoló dokumentumokat kérhetnek, és független ellenőrzéseket is végezhetnek.

b) Méréshatárok

Az uniós ökocímkére vonatkozó kritériumoknak a termék minden olyan összetevőjére, így az összes adalékanyagra (például tartósító- és stabilizálószerekre) is teljesülnie kell, amelynek koncentrációja meghaladja a késztermék 0,010 tömegszázalékát, kivéve az 1. kritériumot, amelynek tömegtől függetlenül minden szándékosan hozzáadott anyagra teljesülnie kell. A késztermékben 0,010 tömegszázalékot meghaladó koncentrációban jelen levő, az összetevők előállításából származó szennyeződésekkel szemben szintén követelmény a kritériumoknak való megfelelés.

c) Referenciaadag

Az uniós ökológiai kritériumoknak való megfelelést igazoló számítások elvégzésekor és a tisztítóképesség vizsgálatakor referenciaadagnak a kézi mosogatószer grammban kifejezett azon mennyisége számít, amelyet a gyártó átlagosan szennyezett edények tisztításához szükséges 1 liternyi mosogatószeres víz elkészítéséhez ajánlott.

AZ UNIÓS ÖKOCÍMKE HASZNÁLATÁNAK KRITÉRIUMAI

1. kritérium — Vízi szervezetekre gyakorolt mérgező hatás

A kritikus hígítási térfogatot ($KHT_{krónikus}$) valamennyi (i) anyagra a következő egyenlet segítségével kell kiszámítani:

$$KHT_{krónikus} = \sum KHT_{(i)} = \sum \frac{tömeg_{(i)} \times LT_{(i)}}{TT_{krónikus\ (i)}} \times 1\ 000$$

ahol a „$tömeg_{(i)}$” a gyártói adagolási útmutató szerint egy adott anyag 1 liter mosogatószeres víz elkészítéséhez szükséges mennyiségének tömege (grammban). „$LT_{(i)}$” az adott anyagra vonatkozó lebonthatósági tényező, és „$TT_{krónikus(i)}$” az adott anyag toxicitási tényezője (milligramm/literben kifejezve).

Az LT és a $TT_{krónikus}$ paraméter értéke a mosó- és tisztítószer-összetevők adatbázisának (DID-jegyzék) A. részében megadott érték (I. függelék). Amennyiben az adott anyag a DID-jegyzék A. részében nem szerepel, a kérelmezőnek a DID-jegyzék B. részében (I. függelék) leírt módszer alapján kell becslést adnia. Az egyes anyagok $KHT_{krónikus}$ értékeinek összege adja a termék $KHT_{krónikus}$ összértékét.

A $KHT_{krónikus}$ értékének kiszámításához a gyártó által átlagosan szennyezett edények tisztításához szükséges 1 liter mosogatószeres víz elkészítéséhez ajánlott termékmennyiség grammban kifejezett adagját kell alapul venni. Az 1 liter mosogatószeres vízhez javasolt adag $KHT_{krónikus}$ értéke nem haladhatja meg a 3 800 litert.

Értékelés és ellenőrzés: az illetékes testületet tájékoztatni kell a termék pontos összetételéről az e kritériumnak való megfelelést igazoló $KHT_{krónikus}$ számítások részleteivel egyetemben.

2. kritérium — A felületaktív anyagok biológiai lebonthatósága

a) Könnyű biológiai lebonthatóság (aerob)

A termékben használt valamennyi felületaktív anyag legyen biológiailag könnyen lebontható.

Értékelés és ellenőrzés: Az illetékes testület számára meg kell adni a termék pontos összetételét, valamint minden egyes anyag funkciójának leírását. A DID-jegyzék A. része (I. függelék) jelzi, hogy egy adott felületaktív anyag aerob módon biológiailag lebontható-e vagy sem (azon felületaktív anyagok, amelyeknél az aerob biológiai lebonthatóságot jelző oszlopban „R” jelzés van feltüntetve, biológiailag könnyen lebonthatók). A DID-jegyzék A. részében nem szereplő felületaktív anyagok esetében az aerob biológiai lebonthatóságot bizonyító információt a szakirodalomból vagy egyéb hiteles forrásból kell meríteni, illetve megfelelő vizsgálati eredményekkel kell igazolni. A könnyű biológiai lebonthatóságra vonatkozó vizsgálatok a mosó- és tisztítószerekről

▼B

szóló, 2004. március 31-i 648/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben említett vizsgálatok ([1]). Az a felületaktív anyag minősül biológiailag könnyen lebonthatónak, amelynél a biológiai lebonthatóság (ásványosodás) mértéke az alábbi öt vizsgálat egyike szerint mérve 28 nap alatt legalább 60 %-os: CO_2-gőztérvizsgálat (OECD 310), szén-dioxid-fejlődés – módosított Sturm-féle vizsgálat (OECD 301B; 440/2008/EK tanácsi rendelet ([2]), C.4-C módszer), „zárt lombik" vizsgálat (OECD 301D; 440/2008/EK rendelet, C.4-E módszer), „manométeres respirometria" (OECD 301F; 440/2008/EK rendelet, C.4-D módszer), vagy MITI (I) vizsgálat (OECD 301C; 440/2008/EK rendelet C.4-F módszer) vagy ezzel egyenértékű ISO-vizsgálatok. A felületaktív anyag fizikai tulajdonságainak függvényében a következő vizsgálatok valamelyike alkalmazható a könnyű biológiai lebonthatóság megerősítésére, ha a biológiai lebonthatóság foka 28 nap alatt legalább 70 %-os: oldott szerves szén (DOC) csökkenés (OECD 301A; 440/2008/EK rendelet, C.4-A módszer) vagy módosított OECD vizsgálat – DOC-csökkenés (OECD 301E; 440/2008/EK rendelet C.4-B módszer) vagy ezzel egyenértékű ISO-vizsgálatok. Az oldott szerves szén mérésén alapuló vizsgálatok alkalmazhatóságát megfelelően meg kell indokolni, mivel az e módszerekkel nyert eredményekben a biológiai lebonthatóság helyett a széntartalom egyéb módon történő csökkenése is tükröződhet. A könnyű aerob biológiai lebonthatóságra vonatkozó vizsgálatoknál nem használható előkondicionálás. A tíznapos ablak elve szintén nem alkalmazható.

b) Anaerob biológiai lebonthatóság

A termékben azzal a feltétellel használhatók anaerob környezetben biológiailag le nem bomló felületaktív anyagok, hogy azok nem jellemezhetők a H400/R50 (Nagyon mérgező a vízi élővilágra) figyelmeztető mondattal, és mennyiségük nem haladja meg a következő határértéket:

Az anaerob módon biológiailag le nem bomló felületaktív anyagok összetömege az 1 liter mosogatószeres vízhez ajánlott adagban legfeljebb 0,20 gramm lehet.

Értékelés és ellenőrzés: az illetékes testület számára meg kell adni a termék pontos összetételét, valamint minden egyes anyag funkciójának leírását. A DID-jegyzék A. része (I. függelék) jelzi, hogy egy adott felületaktív anyag anaerob módon biológiailag lebontható-e vagy sem (azon felületaktív anyagok, amelyeknél az anaerob biológiai lebonthatóságot jelző oszlopban „Y" jelzés van feltüntetve, anaerob környezetben biológiailag lebonthatók). A DID-jegyzékben (HL L 115., 2005.5.4., 18. o., A. rész) nem szereplő felületaktív anyagok esetében az anaerob biológiai lebonthatóságot bizonyító információt a szakirodalomból vagy egyéb hiteles forrásból kell meríteni, illetve megfelelő vizsgálati eredményekkel kell igazolni. Az anaerob biológiai lebonthatóságra vonatkozó referenciavizsgálat az OECD 311, az ISO 11734 és az ECETOC 28 (1988. június), illetve az ezekkel egyenértékű olyan vizsgálati módszer, amelynél anaerob körülmények között legalább 60 %-os teljes lebonthatóság a követelmény. Releváns anaerob környezet körülményeit szimuláló vizsgálati módszerek is használhatók annak dokumentálására, hogy a 60 %-os teljes lebonthatóság anaerob viszonyok mellett valósult meg (lásd a II. függeléket).

3. kritérium — Tilalom vagy korlátozás hatálya alá eső anyagok és keverékek

Az alábbi a), b) és c) pontban meghatározott követelmények valamennyi olyan anyagra érvényesek (a biocidokat, színezőanyagokat és illatanyagokat is beleértve), amely a késztermék tömegének több mint 0,010 %-át teszi ki. Ez az összetételben felhasznált keverékek minden olyan anyagára is vonatkozik, amelynek

([1]) HL L 104., 2004.4.8., 1. o.
([2]) HL L 142., 2008.5.31., 1. o.

▼B

tömege meghaladja a késztermék tömegének 0,010 %-át. A gyártói szándék szerint a termékhez adagolt nanoformáknak koncentrációtól függetlenül meg kell felelniük a 3. kritérium c) pontjának.

a) Tilalom hatálya alá eső, meghatározott anyagok

A következő anyagokat a termék nem tartalmazhatja sem közvetlenül az összetétel részeként, sem az összetételt alkotó bármely keverék részeként:

— Alkil-fenol-etoxilátok (APEO-k) és ezek származékai

— EDTA (etilén-diamin-tetraecetsav) és annak sói

— 5-bróm-5-nitro-1,3-dioxán

— 2-bróm-2-nitropropán-1,3-diol

— Diazolinidil-karbamid

— Formaldehid

— Nátrium-hidroxi-metil-glicinát

— Nitropézsma és policiklusos pézsma, beleértve például:

Xilol-pézsma: 5-terc-butil-2,4,6-trinitro-m-xilol

Ambrette-pézsma: 4-terc-butil-3-metoxi-2,6-dinitro-toluol

Moszkén: 1,1,3,3,5-pentametil-4,6-dinitro-indán

Tibetén-pézsma: 1-terc-butil-3,4,5-trimetil-2,6-dinitro-benzol

Keton-pézsma: 4'-terc-butil-2',6'-dimetil-3',5'-dinitro-acetofenon

HHCB (1,3,4,6,7,8-hexahidroxi-4,6,6,7,8,8-hexametil-ciklopenta(g)-2-benzo-pirán)

AHTN (6-acetil-1,1,2,4,4,7-hexametil-tetralin).

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmező – adott esetben gyártói nyilatkozatokat is mellékelve – köteles nyilatkozatban megerősíteni, hogy a termék a felsorolt anyagokat nem tartalmazza.

b) A termék biológiailag könnyen le nem bontható kvaterner ammóniumsókat sem közvetlen összetevőként, sem az összetételt alkotó bármely keverék részeként nem tartalmazhat.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmező dokumentációval köteles igazolni a felhasznált kvaterner ammóniumsók biológiai lebonthatóságát.

c) Veszélyes anyagok és keverékek

Az uniós ökocímkéről szóló 66/2010/EK rendelet 6. cikkének (6) bekezdése értelmében a termék része vagy egésze nem tartalmazhat olyan anyagokat (semmilyen formában, még nanoformában sem), amelyek az 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) vagy a 67/548/EGK tanácsi irányelv ([2]) alábbiakban meghatározott figyelmeztető mondatai vagy kockázatra utaló figyelmeztetései (R-mondatok) szerinti osztályozási kritériumoknak

([1]) HL L 353., 2008.12.31., 1. o.
([2]) HL 196., 1967.8.16., 1. o.

▼B

megfelelnek, illetve az 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) 57. cikkében említett anyagokat. A kockázatra utaló alábbi figyelmeztetések általában anyagokra vonatkoznak. Ettől függetlenül a keverékek veszélyességi osztályba való besorolásának szabályait kell alkalmazni az enzimek és illatanyagok azon keverékeinél, amelyek anyagairól nem lehetséges külön adatokat beszerezni.

A figyelmeztető mondatok és a kockázatra utaló figyelmeztetések (R-mondatok) felsorolása:

Figyelmeztető mondatok ([1])	R-mondatok ([2])
H300 Lenyelve halálos.	R28
H301 Lenyelve mérgező.	R25
H304 Lenyelve és a légutakba kerülve halálos lehet.	R65
H310 Bőrrel érintkezve halálos.	R27
H311 Bőrrel érintkezve mérgező.	R24
H330 Belélegezve halálos.	R23; R26
H331 Belélegezve mérgező.	R23
H340 Genetikai károsodást okozhat.	R46
H341 Feltételezhetően genetikai károsodást okozhat.	R68
H350 Rákot okozhat.	R45
H350i Belélegzéssel rákot okozhat.	R49
H351 Feltehetően rákot okoz.	R40
H360F Károsíthatja a termékenységet.	R60
H360D Károsíthatja a születendő gyermeket.	R61
H360FD Károsíthatja a termékenységet vagy a születendő gyermeket.	R60-61
H360Fd Károsíthatja a termékenységet vagy feltehetően károsítja a születendő gyermeket.	R60-63
H360Df Károsíthatja a születendő gyermeket vagy feltehetően károsítja a termékenységet.	R61-62
H361f Feltehetően károsítja a termékenységet.	R62
H361d Feltehetően károsítja a születendő gyermeket.	R63
H361fd Feltehetően károsítja a termékenységet vagy a születendő gyermeket.	R62-63
H362 A szoptatott gyermeket károsíthatja.	R64
H370 Károsítja a szerveket.	R39/23; R39/24; R39/25; R39/26; R39/27; R39/28
H371 Károsíthatja a szerveket.	R68/20; R68/21; R68/22
H372 Ismétlődő vagy hosszabb expozíció esetén károsítja a szerveket.	R48/25; R48/24; R48/23
H373 Ismétlődő vagy hosszabb expozíció esetén károsíthatja a szerveket.	R48/20; R48/21; R48/22
H400 Nagyon mérgező a vízi élővilágra.	R50
H410 Nagyon mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz.	R50-53
H411 Mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz.	R51-53

([1]) HL L 396., 2006.12.30., 1. o.

▼B

Figyelmeztető mondatok ([1])	R-mondatok ([2])
H412 Ártalmas a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz.	R52-53
H413 Hosszan tartó ártalmas hatást gyakorolhat a vízi élővilágra.	R53
EUH059 Veszélyes az ózonrétegre.	R59
EUH029 Vízzel érintkezve mérgező gázok képződnek.	R29
EUH031 Savval érintkezve mérgező gázok képződnek.	R31
EUH032 Savval érintkezve nagyon mérgező gázok képződnek.	R32
EUH070 Szembe kerülve mérgező.	R39-41
Túlérzékenységet kiváltó anyagok	
H334 Belélegezve allergiás és asztmás tüneteket, és nehéz légzést okozhat.	R42
H317 Allergiás bőrreakciót válthat ki.	R43

([1]) Az 1272/2008/EK rendeletben foglaltak szerint.
([2]) A 67/548/EGK irányelvben foglaltak szerint.

A fenti követelmény teljesítése alól mentesülnek azok az anyagok vagy keverékek, amelyek jellemzői a feldolgozás hatására olyan mértékben módosulnak (például biológiai úton már nem vehetők fel vagy kémiailag átalakulnak), hogy az esetükben azonosított veszélyek már nem állnak fenn.

Eltérések: e kritérium teljesítése alól az alábbi anyagok vagy keverékek kifejezett mentességet élveznek:

▼M1

Felületaktív anyagok teljes koncentrációja < 25 % a végtermékben (*)	H400: Nagyon mérgező a vízi élővilágra	R50
Felületaktív anyagok teljes koncentrációja < 25 % a végtermékben (**)	H412: Ártalmas a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz	R52-53
Felületaktív anyagok teljes koncentrációja < 2,5 % a végtermékben (**)	H411: Mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz	R51-53
Illatanyagok	H412: Ártalmas a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz	R52-53
Enzimek (***)	H334: Belélegezve allergiás és asztmás tüneteket és nehéz légzést okozhat	R42
	H317: Allergiás bőrreakciót válthat ki	R43
Az NTA, az MGDA és a GLDA szennyeződéseként (****)	H351: Feltehetően rákot okoz	R40

(*) A százalékot az 1272/2008/EK rendelet szerint meghatározott M-tényezővel el kell osztani.
(**) Az eltérés akkor alkalmazható, ha ezek könnyen lebomlók és anaerob módon lebonthatók.
(***) A stabilizálószereket és a készítmények más segédanyagait is beleértve.
(****) A nyersanyag kevesebb mint 1,0 %-ában, amennyiben a késztermékben az összkoncentráció 0,10 % alatt marad.

▼B

Értékelés és ellenőrzés: az illetékes testületet a kérelmezőnek tájékoztatnia kell a termék pontos összetételéről. A kérelmezőnek – legalább az 1907/2006/EK rendelet VII. mellékletében meghatározott adatok alapján – igazolnia kell a termékben lévő anyagok e követelménynek való megfelelését. Az adatokat kifejezetten a termékben felhasznált anyagok egyedi formájára vonatkozóan kell megadni (amely forma akár nanoforma is lehet). Ehhez a kérelmező megfelelőségi nyilatkozatban köteles igazolni e követelmény teljesülését, továbbá mellékelnie kell az összetevők listáját, valamint a terméknek vagy az összetételt alkotó anyagoknak az 1907/2006/EK rendelet II. melléklete szerinti biztonsági adatlapjait. A koncentráció határértékeit fel kell tüntetni a biztonsági adatlapon az 1907/2006/EK rendelet 31. cikkében foglalt követelmények szerint.

▼M1

Az eltérésben szereplő, a H412-es és/vagy H411-es veszélyességi osztályokba való sorolás feltételeit teljesítő felületaktív anyagok vonatkozásában a kérelmezőnek be kell nyújtania a lebonthatóságukra vonatkozó dokumentációt a DID-jegyzékre való hivatkozással. A DID-jegyzékben nem szereplő felületaktív anyagok esetében a szakirodalom vagy egyéb források megfelelő információira vagy hiteles vizsgálati eredményekre kell hivatkozni, az I. függelékben meghatározottak szerint.

▼B

d) Az 1907/2006/EK rendelet 59. cikkének (1) bekezdése szerint felsorolt anyagok

Nem engedélyezhető eltérés a 66/2010/EK rendelet 6. cikkének (6) bekezdésében említett tilalom alól a keverékekben 0,010 %-nál nagyobb koncentrációban jelen levő azon anyagok esetében, amelyek a kockázatok szempontjából különösen aggályos vegyi anyagoknak minősülnek, és amelyek szerepelnek az 1907/2006/EK rendelet 59. cikkében említett jegyzékben.

Értékelés és ellenőrzés: a kockázatok szempontjából különösen aggályosnak minősített és az 1907/2006/EK rendelet 59. cikke szerinti jelöltlistán szereplő vegyi anyagok jegyzéke itt olvasható:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

A jegyzékre hivatkozni kell a kérelmezés napján.

A koncentráció határértékeit fel kell tüntetni a biztonsági adatlapon az 1907/2006/EK rendelet 31. cikkében foglalt követelmények szerint.

e) Biocidok

i. A termék biocidokat kizárólag tartósítás céljából, és csak az e célnak megfelelő mennyiségben tartalmazhat. Ez nem vonatkozik a felületaktív anyagokra, amelyeknek biocid tulajdonságaik is lehetnek.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek be kell nyújtania a hozzáadott tartósítószerekre vonatkozó anyagbiztonsági adatlapok egy-egy példányát, valamint a termékben alkalmazott koncentrációjukra vonatkozó pontos adatokat. A tartósítószerek gyártója vagy szállítója köteles információt nyújtani a termék tartósításához szükséges adagról.

ii. Tilos a csomagoláson vagy bármely egyéb tájékoztató anyagban olyan értelmű kijelentéssel élni vagy arra utalni, hogy a termék mikrobaölő hatású.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek be kell nyújtania az illetékes testülethez az egyes csomagolástípusokon szereplő szövegek mintáját és a csomagolás tervét, és/vagy a különböző csomagolástípusok egy-egy példányát.

▼B

iii. A 67/548/EGK irányelv, az 1999/45/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([1]), valamint az 1272/2008 rendelet szerint H410/R50-53 vagy H411/R51-53 veszélyességi kategóriába besorolt, akár közvetlen összetevőként, akár az összetevőket alkotó bármely keverék részeként a termék tartósítására használt biocidok engedélyezettek azzal a feltétellel, hogy biocid bioakkumulációs potenciáljukat < 3,0 log Pow (az oktanol/víz megoszlási együttható logaritmusa) jellemzi, vagy kísérleti úton meghatározott biokoncentrációs tényezőjük (BCF) ≤ 100.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek be kell nyújtania a biocidokra vonatkozó anyagbiztonsági adatlapok egy-egy példányát, valamint a készterméken lévő koncentrációjukra vonatkozó dokumentációt.

4. kritérium — Illatanyagok

a) A termék nem tartalmazhat (a 3a. kritériumban meghatározott) nitropézsmát vagy policiklusos pézsmát tartalmazó illatanyagokat.

b) A termékhez illatanyagként hozzáadott valamennyi anyagot a Nemzetközi Illatanyag-ipari Szövetség (IFRA) gyakorlati kódexével összhangban kell gyártani, illetve kezelni. A kódex az IFRA honlapján érhető el: http://www.ifraorg.org

c) Anyagonként nem haladhatja meg a 0,010 %-os (100 ppm) töménységet azon illatanyagok mennyisége, amelyek a mosó- és tisztítószerekről szóló 648/2004/EK rendelet VII. mellékletében meghatározott tájékoztatási követelmény hatálya alá tartoznak és amelyek felhasználását nem zárja ki eleve a 3.c) kritérium, illetve amelyek nem tartalmaznak egyéb, a H317/R43 (Allergiás bőrreakciót válthat ki) és/vagy a H334/R42 (Belélegezve allergiás és asztmás tüneteket, és nehéz légzést okozhat) figyelmeztető mondatokkal jellemezhető illatanyagokat.

d) Az ipari felhasználásra szánt kézi mosogatószerekben nem használhatók illatanyagok.

Értékelés és ellenőrzés: nyilatkozni kell arról, hogy a termék megfelel az a), b) és c) kritérium összes kitételének. A c) kritérium vonatkozásában a kérelmező szabályszerűen aláírt megfelelőségi nyilatkozatot köteles benyújtani, amelyben feltünteti a termékben felhasznált illatanyagok mennyiségét. A kérelmezőnek ezenkívül mellékelnie kell az illatszergyártó nyilatkozatát az illatszerekben lévő mindazon anyagok tartalmáról, amelyek szerepelnek a 76/768/EGK tanácsi irányelv ([2]) III. mellékletének első részében, feltüntetve azon (egyéb) anyagok mennyiségét is, amelyekre az R43/H317 és/vagy az R42/H334 figyelmeztető mondat érvényes.

5. kritérium — Maró hatás

Nem használható olyan termék, amely az 1999/45/EK irányelv besorolásának megfelelően a maró hatást jelző „C” veszélyszimbólummal, és a kockázat jellegét jelző R34 vagy R35 figyelmeztető mondattal van ellátva, illetve amely az 1272/2008/EK rendelet szerint bőrmaró (1. kategória) hatású keveréknek minősül.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek az illetékes testülethez be kell nyújtania a termékhez használt mindazon anyagok koncentrációjára vonatkozó pontos adatokat, amelyek az összetétel részeként, vagy az összetételt alkotó bármely keverék részeként az 1999/45/EK irányelv szerinti „C” (maró hatás) veszélyszimbólummal, illetve R34 vagy R35 figyelmeztető mondattal jellemezhetők, illetve amelyek az 1272/2008/EK rendelet szerint bőrmaró (1. kategória) hatásúaknak minősülnek, valamint ezen anyagok anyagbiztonsági adatlapjainak egy-egy példányát.

6. kritérium — Csomagolási követelmények

a) A fő tárolóedényhez felhasznált műanyagokat a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló, 1994. december 20-i 94/62/EK európai parlamenti és

([1]) HL L 200., 1999.7.30., 1. o.
([2]) HL L 262., 1976.9.27., 169. o.

▼B

tanácsi irányelvnek ([1]), illetve a DIN 7728 1. részével összefüggésben a DIN 6120 1. és 2. részének megfelelően kell megjelölni.

b) Abban az esetben, ha az elsődleges csomagolás újrahasznosított anyagból készül, azt a csomagoláson az ISO 14021 „Környezeti címkék és nyilatkozatok – Önállóan megfogalmazott környezeti kijelentés – II. típusú környezeti címkézés” szabványnak megfelelően kell feltüntetni.

c) Műanyag csomagolóként csak akkor használhatók ftalátok, ha azokról a kérelem benyújtásának időpontjában már készült kockázatelemzés, és annak alapján esetükben nem alkalmazandó a 3.c) kritérium veszélyességi besorolása.

d) Az elsődleges csomagolás tömeg/hasznosság aránya (THA) nem haladhatja meg a következő értékeket:

Terméktípus	THA
Használat előtt vízzel hígított kézi mosogatószerek	1,20 gramm csomagolóanyag az oldat (mosogatószeres víz) litereként

A THA értékét kizárólag az elsődleges csomagolásra vonatkozóan kell kiszámítani (amelybe beletartoznak a kupakok, dugók, kézi pumpák és permetszórók), mégpedig az alábbi képlet segítségével:

$$WUR = \sum((W_i + U_i)/(D_i * r_i)),$$

ahol

T_i = (i) elsődleges csomagolás tömege (g), címkével együtt számítva, ha van.

H_i = a nem újrahasznosított (primer) anyagok tömege (g) az (i) elsődleges csomagolásban. Ha az elsődleges csomagolásban az újrahasznosított anyagok aránya 0 %, akkor H_i T_i.

D_i = az (i) elsődleges csomagolásban lévő funkcionális adagok száma (azaz a termék 1 liter mosogatószeres víz elkészítéséhez ajánlott adagjának többszöröse).

r_i = újrahasznosítási szám, vagyis az a szám, ahányszor (i) elsődleges csomagolást ugyanarra a célra felhasználták visszaváltási vagy utántöltési rendszer alkalmazásával. Alaphelyzetben r_i = 1, ha nincs azonos célú újrahasználat. Ennél csak akkor lehet magasabb értékkel számolni, ha a kérelmező dokumentumokkal tudja igazolni, hogy a csomagolóelemet azonos célra újra felhasználja.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek be kell nyújtania az illetékes testülethez a termék THA-értékének kiszámítását, valamint egy nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy a termék megfelel a fenti kritérium minden kitételének. A kérelmezőnek szabályszerűen kitöltött és aláírt megfelelőségi nyilatkozatot kell benyújtania a c) kritérium teljesítéséről.

7. kritérium — Használatra való alkalmasság

A terméknek alkalmasnak kell lennie a fogyasztók igényei szerinti használatra.

A termék tisztítóképessége és tisztítókapacitása legyen legalább olyan jó, mint az alábbiakban meghatározott általános referencia-mosogatószeré.

Értékelés és ellenőrzés: a termék tisztítóképességét és -kapacitását a „Kézi mosogatószerek teljesítményvizsgálatának keretrendszere” című, alábbi dokumentumban

([1]) HL L 365., 1994.12.31., 10. o.

▼B

ismertetett konkrét paramétereken alapuló, megfelelő és igazolható laboratóriumi teljesítményvizsgálat segítségével kell vizsgálni és jelenteni.

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/ecolabelled_products/categories/hand_dishwashing_detergents_en.htm

Általános referencia-mosogatószerként az IKW „kézi mosogatószerek tisztítóteljesítményének minőségértékelésére vonatkozó ajánlás” című teljesítményvizsgálatában (SÖFW Journal, 128. szám, 5. évfolyam, 11–15. old., 2002) megadott mosogatószer használandó, azzal a különbséggel, hogy a teljesítményvizsgálathoz használt adag a víz 5 litereként 2,5 milliliter referencia-mosogatószernek felel meg.

Az IKW „kézi mosogatószerek tisztítóteljesítményének minőségértékelésére vonatkozó ajánlás” című teljesítményvizsgálata (SÖFW Journal, 128. szám, 5. évfolyam, 11–15. old., 2002) az alábbi internetes oldalról letölthető, és az említett módosítással alkalmazható: http://www.ikw.org/pdf/broschueren/EQ_Handgeschirr_e.pdf

8. kritérium — Használati útmutató

A terméknek a csomagoláson a következő utasítást kell tartalmaznia:

a) „Ne folyó vízzel, hanem az edények áztatásával mosogasson, a mosogatószert pedig a javasolt adagolásban használja” (vagy ezzel megegyező tartalmú szöveg).

b) Az ajánlott adagolással kapcsolatos információt megfelelő méretben, a háttérből kiugró színnel kell feltüntetni a csomagoláson. A feltüntetendő adag a termék milliliterben (vagy teáskanálnyi mennyiségben) számított azon mennyisége, amely „szennyezett” és „enyhén szennyezett” edények elmosogatásához szükséges 5 liter mosogatószeres víz elkészítéséhez ajánlott.

c) Az egy flakonnyi termékkel elvégezhető mosogatások hozzávetőleges számának feltüntetése ajánlott, de nem kötelező.

Kiszámításához a termék összmennyiségét el kell osztani azzal az adagnyi mennyiséggel, amely szennyezett edények elmosogatásához szükséges 5 liternyi mosogatószeres víz elkészítéséhez szükséges.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek csomagolásmintát kell benyújtania az illetékes testülethez, amely a címkét is tartalmazza, nyilatkoznia kell továbbá arról, hogy a termék e kritériumnak valamennyi részletében megfelel.

9. kritérium — Az uniós ökocímkén feltüntetett információk

A választható szövegmezős ökocímkének a következőket kell tartalmaznia:

„— nem gyakorol számottevő hatást a vízi ökoszisztémákra,

— veszélyesanyag-felhasználása korlátozott,

— kevés csomagolási hulladékot képez,

— egyértelmű használati utasításokkal ellátva.”

A szövegmezős címke használatával kapcsolatban az alábbi weboldalon elérhető útmutató (Guidelines for the use of the EU Ecolabel logo) szolgál információkkal: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/promo/logos_en.htm

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek a címke egy mintapéldányával és megfelelőségi nyilatkozat benyújtásával kell igazolnia ezen kritérium teljesítését.

▼B

I. függelék

Mosó- és tisztítószer-összetevők adatbázisa (DID-jegyzék)

A DID-jegyzék (A. rész) a mosogatószer-készítményekben leggyakrabban használt összetevők vízi szervezetekre gyakorolt mérgező hatásáról és biológiai lebonthatóságáról közöl információkat. Feltünteti a mosó- és tisztítószerekben található számos összetevő toxikusságára és biológiai lebonthatóságára vonatkozó adatokat. A jegyzék a teljesség igénye nélkül készült, de a B. részben segítséget nyújt azon anyagok paramétereinek kiszámításához (például a kritikus hígítási térfogat kiszámításához szükséges toxicitási tényező (TT) és lebonthatósági tényező (LT) megadásához), amelyek nem szerepelnek a jegyzékben. A DID-jegyzék általános adatokkal szolgál, a benne felsorolt anyagoknak az uniós ökocímkével megjelölt termékekben való használata pedig nem automatikusan engedélyezett. A DID-jegyzék (A. és B. rész) elérhető az Európai Bizottság uniós ökocímkével foglalkozó internetes oldalán: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/ecolabelled_products/categories/did_list_en.htm

Azon anyagok esetében, amelyekkel kapcsolatban nem áll rendelkezésre adat a vízi szervezetekre gyakorolt mérgező hatásról vagy a lebonthatóságról, hasonló anyagokra alapozott szerkezeti analógiák alapján lehet megállapítani a toxicitási tényezőt és a lebonthatósági tényezőt. Az alkalmazott szerkezeti analógiát az uniós ökocímke használatát engedélyező illetékes testületnek jóvá kell hagynia. Ennek hiányában az alábbi paraméterekre épülő, legkedvezőtlenebb forgatókönyvvel kell számolni:

A legkedvezőtlenebb esetet szemléltető megközelítés:

	Akut toxicitás			Krónikus toxicitás			Lebomlás		
Összetevő	LC50/ EC50	$BT_{(akut)}$	$TT_{(akut)}$	NOEC (*)	$BT_{(krónikus)}$ (*)	$TT_{(krónikus)}$	LT	Aerob	Anaerob
„Név”	1 mg/l	10 000	0,0001			0,0001	1	P	N

(*) Ha a krónikus toxicitásra vonatkozóan nem áll rendelkezésre megfelelő adat, ezek az oszlopok üresek. Ebben az esetben a $TT_{(krónikus)}$ definíció szerint egyenlő a $TT_{(akut)}$ értékkel.

A könnyű biológiai lebonthatóság bizonyítása

A könnyű biológiai lebonthatóság vizsgálatára az alábbi módszerek használhatók:

(1) 2010. december 1-jéig, valamint a 2010. december 1. és 2015. december 1. közötti átmeneti időszakban:

A könnyű biológiai lebonthatóságra vonatkozó vizsgálatokat a 67/548/EGK irányelvben, különösen annak V.C4. mellékletében részletezett módszereknek, vagy az azokkal egyenértékű OECD 301 A-F vizsgálati módszereknek, vagy az egyenértékű ISO-vizsgálatoknak megfelelően kell elvégezni.

A tíznapos ablak elve a felületaktív anyagok esetében nem alkalmazandó. A megfelelési szint a 440/2008/EGK irányelv C4-A és C4-B módszerében említett vizsgálatok (és az azokkal egyenértékű OECD 301 A és E vizsgálatok, valamint az egyenértékű ISO-vizsgálatok) esetében 70 %, a C4-C, D, E és F vizsgálatok (és az azokkal egyenértékű OECD 301 B, C, D és F vizsgálatok, valamint az egyenértékű ISO-vizsgálatok) esetében pedig 60 %.

(2) 2015. december 1-je után, valamint a 2010. december 1. és 2015. december 1. közötti átmeneti időszakban:

Az 1272/2008/EK rendeletben meghatározott vizsgálati módszerek.

▼B

Az anaerob biológiai lebonthatóság bizonyítása

Az anaerob biológiai lebonthatóság referenciavizsgálata az EN ISO 11734 szabvány, a 28. sz. ECETOC (1988. június), az OECD 311 vagy más, azokkal egyenértékű vizsgálati módszer, anaerob feltételek és 60 %-os végső lebonthatóság követelménye mellett. A megfelelő anaerob környezetet szimuláló vizsgálati módszerek is használhatók annak dokumentálására, hogy az anaerob feltételek mellett a végső lebonthatóság elérte a 60 %-ot.

Extrapoláció a DID-jegyzékben nem szereplő anyagok esetében

A DID-jegyzékben nem szereplő összetevők esetében az alábbi módszerek használhatók az anaerob biológiai lebonthatóság dokumentálására:

1) Ésszerű extrapoláció: Az egy nyersanyagnál kapott vizsgálati eredmények felhasználásával extrapolálható a szerkezetileg rokon felületaktív anyagok végső anaerob lebonthatósága. Amennyiben a DID-jegyzéknek megfelelően egy felületaktív anyagnak (vagy homológok egy csoportjának) az anaerob úton történő biológiai lebonthatósága megerősítést nyert, feltételezhető, hogy egy hasonló típusú felületaktív anyag biológiailag szintén lebontható anaerob úton (például ha a C12-15 A 1-3 EO szulfát [DID-jegyzékszáma: 8] anaerob úton biológiailag lebontható, akkor a C12-15 A 6 EO szulfát anaerob úton történő hasonló biológiai lebonthatósága feltételezhető). Ha egy felületaktív anyag anaerob biológiai lebonthatóságát megfelelő vizsgálati módszer alapján megerősítették, akkor feltételezhető, hogy egy hasonló típusú felületaktív anyag szintén anaerob módon biológiailag lebontható (például az alkil-észter ammóniumsók csoportjába tartozó felületaktív anyagok anaerob biológiai lebonthatóságát megerősítő szakirodalmi adatok felhasználhatók az alkillánc(ok)ban észter-kötéseket tartalmazó más kvaterner ammóniumsók hasonló anaerob biológiai lebonthatóságának dokumentálásaként).

2) Ellenőrző vizsgálatok az anaerob biológiai lebonthatóság meghatározására: Amennyiben új vizsgálatra van szükség, az EN ISO 11734, a 28. sz. ECETOC (1988. június), az OECD 311 vagy az ezekkel egyenértékű vizsgálati módszert kell alkalmazni.

3) Kisadagos biológiai lebonthatósági vizsgálat: Ha új vizsgálatra van szükség, és amennyiben a szűrővizsgálat során kísérleti problémák jelentkeztek (például gátló hatás a vizsgált anyag toxicitása miatt), akkor a vizsgálatot meg kell ismételni a felületaktív anyag kis adagját használva, és a lebomlást ^{14}C-mérésekkel vagy vegyi elemzéssel kell megfigyelni. A kisadagos vizsgálatok az OECD 308 (2000. augusztus) vagy más, ezzel egyenértékű módszer szerint végezhetők.